

Ocena jury zawodów

Rodzaj pytania	Pytanie opisowe (0–25 pkt)	Zadanie z analizy finansowej (0–15 pkt)	Pytania testowe (0–60 pkt)	Razem	nr zawodnika
Ocena					

XXX OLIMPIADA WIEDZY EKONOMICZNEJ

Rok szkolny 2016/2017
Zawody III stopnia (centralne)

Zestaw nr

I. Pytanie opisowe o charakterze ogólnym (0–25 pkt)

Na przykładzie jednego z rynków funkcjonujących w gospodarce rozważ rolę mechanizmów rynkowych i rolę państwa we współczesnej polskiej gospodarce. Co mogłoby poprawić skuteczność działalności rynku i działalności państwa?

Część I: pojęciowo-teoretyczna

Istota mechanizmu rynkowego

Pojęcie i funkcje państwa w gospodarce

Rola rynku i państwa w gospodarce w teoriach ekonomicznych

Zalety i słabości mechanizmów rynkowych i państwa w gospodarce (możliwe korzyści i niekorzyści związane z działaniem rynku i działalnością państwa)

Część II: Mechanizmy rynkowe i rola państwa na przykładzie wybranego rynku funkcjonującego w Polsce

Charakterystyka wybranego rynku. Opis podmiotów działających na rynku

Przejawy działania mechanizmów rynkowych na wybranym rynku. Zakres wolności gospodarczej na wybranym rynku. Korzystne i niekorzystne konsekwencje działania mechanizmów rynkowych na wybranym rynku

Rola państwa na wybranym rynku. Zakres ingerencji państwa na wybranym rynku: regulacje instytucjonalne (m.in. fiskalne) i stosowane instrumenty polityki państwa. Korzyści i niekorzyści związane z rolą państwa na wybranym rynku

Znaczenie integracji z UE dla funkcjonowania wybranego rynku

Część III: postulatywna

Co mogłoby poprawić skuteczność działania mechanizmów rynkowych na wybranym rynku?

Jakie zmiany instytucjonalne oraz zmiany polityki gospodarczej mogłyby poprawić skuteczność działania państwa na wybranym rynku?

II. Zadanie analityczne (0–15 pkt)

Przedsiębiorstwo produkuje opony samochodowe w jednym zakładzie. Jego funkcja kosztów ma postać: $C = 1000 + 10Q^2$, natomiast funkcja popytu jest opisana równaniem: $P = 1200 - 10Q$, gdzie: C — całkowite koszty przedsiębiorstwa dla danej wielkości produkcji, Q — liczba wyprodukowanych/sprzedanych opon, P — cena jednej opony (w zł).

- 1) Wyznacz wielkość produkcji, która maksymalizuje zysk przedsiębiorstwa. Jaka jest cena jednej opony przy tej wielkości produkcji oraz ile wynosi zysk przedsiębiorstwa (2 pkt)?
- 2) Oszacuj wielkość produkcji, przy której przeciętny koszt całkowity osiągnie swoje minimum, oraz przedstaw jego wartość (3 pkt).
- 3) Załóżmy, że przedsiębiorstwo dysponuje jeszcze jednym takim samym zakładem produkcyjnym (tzn. o takiej samej funkcji kosztu). Oblicz wielkość produkcji całkowitej maksymalizującą zysk przedsiębiorstwa oraz wskaż i uzasadnij podział produkcji między zakładami (4 pkt). Dlaczego obecnie wielkość produkcji całego przedsiębiorstwa jest większa niż ta oszacowana w punkcie 1 (1 pkt)?
- 4) Zakładając, że przedsiębiorstwo produkujące opony może w długim okresie dowolnie kształtować liczbę zakładów, oszacuj optymalny poziom produkcji przedsiębiorstwa w długim okresie oraz cenę jednej opony, a także wskaż, w ilu zakładach produkcja ta będzie miała miejsce (4 pkt). Analizy dokonaj przy założeniu, że każdy z zakładów będzie miał tę samą funkcję kosztów, tj. $C = 1000 + 10Q^2$. Wskaż charakter przychodów ze skali osiągniętych w takiej sytuacji (1 pkt).

1) Maksymalizacja zysku całkowitego występuje dla wielkości produkcji, która zrównuje utarg krańcowy z kosztem krańcowym ($MR = MC$).

$$MR = MC$$

$$1200 - 20Q = 20Q$$

Stąd wielkość ta wynosi $Q = 30$. Wykorzystując funkcję popytu mamy $P = 900$. Tak więc zysk całkowity przedsiębiorstwa wynosi 17 000 zł

2) Przekiętny koszt całkowity swoje minimum osiąga dla wielkość produkcji (Q), która zrównuje koszt krańcowy z przeciętnym kosztem całkowitym ($MC = AC$).

$$MC = AC$$

$$20Q = 1000/Q + 10Q$$

$$20Q^2 = 1000 + 10Q^2$$

$$Q^2 = 100$$

$$(Q - 10)(Q + 10) = 0 \text{ i } Q > 0$$

$$Q = 10$$

Dla $Q=10$ całkowity koszt przeciętny wynosi 200

3) Produkcja w zakładach będzie równa, gdyż w przeciwnej sytuacji przedsiębiorstwo mogłoby zwiększyć zysk przenosząc odpowiednio część produkcji. Przedsiębiorstwo będzie maksymalizować zysk całkowity, gdy:

$$MR(Q) = MC_1(Q/2) = MC_2(Q/2), \text{ } MC_i - \text{koszt krańcowy w } i\text{-tym zakładzie, } i$$

Stąd otrzymujemy $Q = 40$. W poszczególnych zakładach będzie produkowane po 20 opon, przy cenie 800 zł

W porównaniu z pkt. 1 przedsiębiorstwo uzyskuje korzyści skali.

4) Produkcja przedsiębiorstwa powinna zostać ustalona w taki sposób, aby w każdym z nich wynosiła ona 10 jednostek (zob. pkt. 2). Stąd też właściwy długookresowy koszt krańcowy wynosi 200. Jego wartość porównujemy z MR w celu oszacowania Q (dla wszystkich zakładów przedsiębiorstwa).

$$1200 - 20Q = 200$$

$$Q = 50$$

Uwzględniając optymalną liczbę jednostek produkowanych w każdym zakładzie mamy: $50/10 = 5$. Stąd liczba zakładów wyniesie 5.

Cena jednej opony wyniesie 700 zł

Przychody ze skali mają charakter stały

III. Pytania testowe – w każdym pytaniu zaznacz [X] przy prawidłowych odpowiedziach. Za każdą pełną prawidłową odpowiedź na pytanie testowe otrzymujesz 2 pkt. Każda zmiana odpowiedzi w pytaniach testowych traktowana jest jako odpowiedź błędna. Odpowiedzi zaznaczone ołówkiem nie są punktowane. (0–60 pkt)

1. Bankiem centralnym, który posłużył jako rozwiązanie modelowe dla Europejskiego Banku Centralnego, był:

- Deutsche Bundesbank (niemiecki bank centralny)
- Banque de France (Bank Francji)
- System Rezerwy Federalnej USA
- Banca d'Italia (Bank Włoch)

2. W obliczu kryzysu finansowego w 2008 r. Narodowy Bank Polski zdecydował się na:

- wykorzystanie swapów walutowych
- podniesienie podstawowej stopy rezerwy obowiązkowej
- wydłużenie terminu zapadalności transakcji repo
- zwiększenie wysokości stosowanych wskaźników *haircuts*

3. W przypadku wystąpienia pułapki płynności nieefektywne staje się stosowanie:

- polityki pieniężnej
- polityki fiskalnej
- automatycznych stabilizatorów koniunktury
- pakietów zwiększających wydatki rządowe na zakup dóbr i usług

4. H. Minsky jest autorem:

- koncepcji niewidzialnej ręki rynku
- hipotezy o niestabilności rynków finansowych
- hipotezy rynków efektywnych
- teorii racjonalnych oczekiwań

5. Prawdą jest, że:

- bezrobocie frykcyjne wynika stąd, że ludzie potrzebują czasu na znalezienie pracy, która im najbardziej odpowiada
- bezrobocie frykcyjne to inaczej bezrobocie naturalne
- bezpośrednim rezultatem wahań cyklu koniunkturalnego jest bezrobocie strukturalne
- zgodnie z prawem Okuna poziom bezrobocia naturalnego zależy od wielkości nadwyżki na rachunku obrotów bieżących

6. Które z poniższych dóbr cechuje się najniższą elastycznością cenową popytu:

- insulina
- bilety do kina
- piłki tenisowe
- książki przygodowe

7. Które z poniższych stwierdzeń charakteryzuje q -Tobina:

- to relacja rynkowej wartości przedsiębiorstwa do wielkości kredytu, jaki dana firma musiałaby zaciągnąć w celu odtworzenia swojego majątku
- im wyższa jest wartość q -Tobina, tym tańsze staje się pozyskiwanie kapitału dla przedsiębiorstwa
- im niższa jest wartość q -Tobina, tym tańsze staje się pozyskiwanie kapitału dla przedsiębiorstwa
- w okresach przyspieszonego wzrostu gospodarczego przyjmuje wartości mniejsze od 0

8. Prawdą jest, że:

- przykładem odwróconej krzywej dochodowości jest sytuacja, w której rentowność 3-letnich obligacji skarbowych jest wyższa niż rentowność 10-letnich obligacji tego samego emitenta
- odwrócona krzywa dochodowości jest jedynie koncepcją teoretyczną i nie może wystąpić w rzeczywistości
- odwrócona krzywa dochodowości może być wykorzystywana w przewidywaniu recesji, choć skuteczność takich prognoz zmniejsza się w warunkach skrajnie niskich stóp procentowych
- odwrócona krzywa dochodowości to sytuacja, w której rentowność instrumentów finansowych o takim samym ryzyku kredytowym jest większa w przypadku instrumentów długoterminowych niż krótkoterminowych

9. Które z poniższych zdań dotyczących dóbr Veblena jest prawdziwe:

- w przypadku dóbr Veblena krzywa popytu jest doskonale elastyczna
- występowanie dóbr Veblena jest rezultatem owczego pędu
- w przypadku dóbr Veblena krzywa popytu ma nachylenie dodatnie
- dobra Veblena to inaczej dobra niższego rzędu

10. Miarą inflacji bazowej jest/są:

- inflacja po wyłączeniu cen żywności i energii
- inflacja po wyłączeniu cen administrowanych
- wskaźnik cen konsumpcyjnych
- inflacja po wyłączeniu cen najmniej zmiennych

11. Załóżmy, że wielkość agregatu M1 wynosi 800 mld zł, wkłady w bankach płatne na żądanie (depozyty bieżące) wynoszą 600 mld zł, a pieniądź bezgotówkowy banków komercyjnych na rachunkach w banku centralnym 50 mld zł. Mnożnik kreacji pieniądza wynosi więc:

- 0,06
- 0,75
- 1,42
- 3,20

12. Podstawowe problemy związane ze stosowaniem reguły Taylora w prowadzeniu polityki pieniężnej to:

- konieczność szacowania wielkości luki popytowej
- konieczność szacowania wielkości naturalnej stopy procentowej
- konieczność szacowania wielkości nominalnego salda sektora instytucji rządowych i samorządowych
- konieczność szacowania wielkości salda pierwotnego sektora instytucji rządowych i samorządowych

13. W związku z wahaniami cyklu koniunkturalnego zmianie ulega bezpośrednio (*ceteris paribus*):

- saldo nominalne sektora instytucji rządowych i samorządowych
- saldo cykliczne sektora instytucji rządowych i samorządowych
- saldo strukturalne sektora instytucji rządowych i samorządowych
- saldo strukturalne tylko sektora samorządowego

14. W ramach układu kalkulacyjnego kosztów koszty zarządu zalicza się do:

- płac bezpośrednich
- innych kosztów bezpośrednich
- kosztów bezpośrednich
- kosztów pośrednich

15. W ramach programu luzowania ilościowego (*Large-Scale Asset Purchases*) System Rezerwy Federalnej USA nabywał:

- obligacje rządowe
- obligacje wyemitowane przez największe przedsiębiorstwa wchodzące w skład indeksu S&P 500
- obligacje wyemitowane przez bank Lehman Brothers
- certyfikaty depozytowe wyemitowane przez banki inwestycyjne

16. Za prowadzeniem ekspansywnej polityki pieniężnej przemawia:

- płaska krzywa Phillipsa
- doskonale nieelastyczna krzywa Phillipsa
- występowanie ujemnej luki popytowej
- występowanie dodatniej luki popytowej

17. Które z poniższych zdań dotyczących cykli koniunkturalnych jest prawdziwe:

- cykle Kondratiewa związane są z odkryciami lub ważnymi innowacjami technicznymi oraz procesem ich rozprzestrzeniania się
- cykle Kitchina to cykle krótkie trwające 3—4 lata
- cykle Juglara trwają od 40 do 60 lat
- cykle Kuznetsa związane są ze zmianami zapasów oraz cen hurtowych przez przedsiębiorstwa

18. Początkowo funkcja popytu na rowery opisana była wzorem $q = -p + 10$, funkcja podaży rowerów $q = p$, a punkt równowagi $E = (5, 5)$. W związku z modą na zdrowe życie krzywa popytu uległa przesunięciu i obecnie opisana jest wzorem $q = -p + 12$, stąd punkt równowagi $E' = (6, 6)$. Oblicz przyrost nadwyżki producenta dla nowych sprzedawców:

- 0,5
- 1
- 2
- 12

19. Prawdą jest, że:

- zgodnie ze złotą zasadą budżetową majątek trwały powinien być w całości sfinansowany kapitałem własnym
- kapitał obrotowy jest dodatni, gdy kapitał stały jest większy od majątku trwałego
- nadwyżka ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej powiększa kapitał podstawowy spółki
- efekt dźwigni finansowej zawsze pozytywnie wpływa na rentowność kapitału własnego

20. W gospodarce zamkniętej całkowite wydatki kształtują się w sposób następujący: konsumpcja = 2400; inwestycje = 800; zakupy rządowe = 600; transfery rządowe = 400; podatki = 1000. Wielkość oszczędności prywatnych to:

- 600
- 800
- 2400
- 3800

21. Zaznacz zdanie lub zdania prawidłowo przedstawiające cechy typowych krzywych obojętności:

- konsument woli wyżej położone krzywe obojętności od niżej położonych krzywych obojętności
- krzywe obojętności mają ujemne nachylenie
- krzywe obojętności przecinają się
- krzywe obojętności są wygięte w kierunku początku układu współrzędnych

22. Zgodnie z twierdzeniem Coase'a:

- podmioty prywatne są w stanie samodzielnie rozwiązać problem efektów zewnętrznych, jeżeli mogą negocjować na temat alokacji zasobów, nie ponosząc przy tym kosztów transakcyjnych
- głosowanie większościowe zawsze doprowadzi do wyboru rozwiązania preferowanego przez środkowego głosującego
- podmioty prywatne są w stanie samodzielnie rozwiązać problem asymetrii informacyjnej, jeżeli mogą negocjować na temat alokacji zasobów, nie ponosząc przy tym kosztów transakcyjnych
- podmioty prywatne nie są w stanie samodzielnie rozwiązać problemu asymetrii informacyjnej, niezależnie od występowania kosztów transakcyjnych

23. Podatkami stanowiącymi dochód własny gmin w Polsce są:

- podatek od nieruchomości
- podatek leśny
- podatek od towarów i usług
- akcyza

24. Zgodnie z teorią wyboru konsumenta:

- efekt dochodowy zawsze niweluje działanie efektu substytucji
- w przypadku gdy jedno z rozpatrywanych dóbr jest dla konsumenta dobrem niechcianym, krzywe obojętności są funkcjami rosnącymi
- w optimum konsumenta krańcowa stopa substytucji zrównuje się ze stosunkiem cen dóbr
- w przypadku dobra niższego rzędu zwiększenie dochodu konsumenta skutkuje zwiększeniem się popytu na to dobro

25. Przedsiębiorstwo X dokonało splitu akcji. Które z poniższych zadań jest prawdziwe:

- zwiększył się jego wskaźnik ROE
- jego wskaźnik ROE nie uległ zmianie
- zmniejszył się jego wskaźnik zyskowności jednej akcji (EPS)
- zmniejszył się jego wskaźnik stopy wypłaty dywidendy (DPR)

26. Które z poniższych określeń charakteryzuje macierzową formę struktury organizacyjnej:

- nazywana jest również strukturą typu U
- jest to struktura organizacyjna wykorzystywana przez organizacje składające się z wielu niepowiązanych ze sobą jednostek
- nazywana jest również strukturą typu H
- jest to struktura organizacyjna oparta na dwóch nakładających się kryteriach podziału na wydziały

27. Do tzw. „wielkiej piątki” cech osobowości zaliczamy:

- sumienność
- autorytaryzm
- otwartość
- poczucie własnej wartości

28. Do otoczenia zadaniowego organizacji zalicza się:

- klientów
- pracowników
- właścicieli
- dostawców

29. W ramach sieci komunikacji zgodnej z wzorcem „koła od wozu”:

- żaden z członków grupy nie zajmuje pozycji centralnej
- komunikacja odbywa się bezpośrednio pomiędzy wszystkimi członkami zespołu
- każdy z członków zespołu bezpośrednio komunikuje się z co najmniej trzema innymi członkami
- cała komunikacja przebiega przez osobę zajmującą centralną pozycję

30. „Rada Polityki Pieniężnej nie zamierza podwyższyć stopy banku centralnego z obecnego poziomu 0,5% przynajmniej do czasu, gdy stopa bezrobocia nie spadnie poniżej 7%”. Taki komunikat jest przykładem:

- luzowania ilościowego
- luzowania jakościowego
- asymetrycznego korytarza stóp procentowych
- forward guidance*